

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ УКРАЇНИ
Київська державна академія декоративно-прикладного мистецтва і дизайну
імені Михайла Бойчука

Факультет декоративно-прикладного мистецтва
Кафедра мистецтвознавства і мистецької освіти

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
БК 04.07. АКТУАЛЬНІ МИСТЕЦЬКІ ПРАКТИКИ

Загальна інформація про дисципліну

Рівень (ступінь) вищої освіти	«Бакалавр» (освітній рівень перший)
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація
Освітня програма	ОПП «Мистецтвознавство»
Статус дисципліни	Вибіркова
Курс / семестр	3-й рік навчання (6-й семестр)
Кількість кредитів ЄКТС	4 кредити (120 год.)
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції – 37 год.
	Семінарські –
	Практичні – 20 год.
	Самостійна робота – 63 год.
Форма підсумкового контролю	Диференційований алік
Викладач (-і)	Вайда Мирослав, професор кафедри мистецтвознавства і мистецької освіти КДАДПМД ім. М. Бойчука
Контактна інформація викладача (-ів)	vaida_m@kdidpamid.edu.ua
Ресурси комунікації з викладачем	Google Classroom (https://meet.google.com/qby-qeuk-uga) Moodle
Дні занять	Згідно з розкладом
Консультації	Дистанційні за домовленістю з ініціативи здобувача

Опис навчальної дисципліни

Анотація дисципліни	Дисципліна «Актуальні мистецькі практики» присвячена дослідному вивченню сучасного арт-процесу як динамічної системи теоретичних концепцій та експериментальних творчих методів. У межах курсу здобувачі вищої освіти опановують специфіку роботи з виставковим простором, матеріальним і віртуальним об'єктом, перформативними практиками, міським
---------------------	---

	середовищем та соціокультурним контекстом. Особливу увагу приділено аналізу новітніх напрямів і медіа, зокрема перформансу, інсталяції, ленд-арту, медіа-арту та концептуальному мистецтву. Студенти вивчають трансформацію художніх мов і стратегій взаємодії митця з аудиторією. Теоретична складова курсу розкриває ключові практики, які формують підґрунтя новітніх форм вираження. Практичний блок спрямований на розвиток критичного мислення, креативності та навичок дослідження сучасного культурного поля. Здобувачі вчаться інтерпретувати художні висловлювання й формулювати власні творчі концепції. Курс сприяє формуванню естетичного досвіду та розумінню специфіки сучасного арт-ринку й інституційного середовища. Завдяки міждисциплінарному підходу студенти опановують повний цикл створення арт-проекту — від ідеї та експерименту до фінальної презентації. Результатом опанування дисципліни є готовність здобувачів до самостійної художньої та кураторської діяльності у сфері актуального мистецтва.
Мета й завдання навчальної дисципліни	Метою вивчення дисципліни «Актуальні мистецькі практики» є формування у здобувачів вищої освіти цілісного уявлення про сучасні художні практики як систему теоретичних концепцій і практичних методів роботи з простором, об'єктом, тілом, середовищем і контекстом, а також набуття навичок аналізу, розробки та реалізації авторських мистецьких проєктів у межах актуального мистецтва. Основні завдання навчальної дисципліни: — засвоїти ключові теоретичні концепції та понятійно-категоріальний апарат актуального мистецтва. — набути вмінь аналізувати сучасні художні твори у взаємозв'язку з їхнім просторовим, тілесним та контекстуальним вимірами. — оволодіти практичними методами роботи з різноманітними матеріалами, середовищами та новітніми медіатехнологіями. — розвинути навички критичного рефлексування й естетичного оцінювання актуальних мистецьких явищ. — опанувати процес розробки авторських концепцій та їхньої поетапної практичної реалізації.

	– вивчити принципи експонування, підготовки та професійної презентації власних мистецьких проєктів. – сформувати здатність до ефективної міждисциплінарної взаємодії та реалізації творчих задумів у сучасному арт-середовищі. У результаті вивчення дисципліни студент повинен продемонструвати такі результати навчання: знати: – основні поняття, терміни та напрями актуальних мистецьких практик (інсталяція, об'єкт, перформенс, ленд-арт, відео-арт, реді-мейд тощо); – історичні витоки та сучасний контекст розвитку актуального мистецтва; – принципи роботи з простором, середовищем і глядачем у сучасних художніх практиках; – специфіку взаємодії художнього об'єкта з контекстом і середовищем; – основні методи трансформації предмета, простору та смислових значень у сучасному мистецтві; – роль тілесності, перформативності та процесуальності в актуальних мистецьких практиках; – особливості презентації та репрезентації сучасних мистецьких проєктів. вміти: – аналізувати сучасні мистецькі практики з урахуванням художнього, культурного та соціального контексту; – формулювати та аргументувати власні творчі ідеї в межах актуального мистецтва; – розробляти концепцію авторського мистецького проєкту (інсталяції, об'єкта, перформенсу тощо); – працювати з простором, середовищем і матеріалом у процесі створення мистецького проєкту; – застосовувати методи трансформації предметів і середовища з метою створення нового смислового поля; – реалізовувати практичні художні завдання в індивідуальній та груповій роботі; – презентувати та обговорювати результати власної творчої діяльності, здійснювати рефлексію та самооцінку.
--	--

Передумови вивчення дисципліни	«Вступ до мистецтвознавства» «Термінологія мистецтвознавства» «Історія мистецтва. Теорія мистецтва та аналіз творів» «Соціологія мистецтва» «Філософія мистецтва» «Художня критика, арт-журналістика»
Програмні компетентності та результати навчання	
Інтегральні компетентності	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі мистецтвознавства або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій і методів даної галузі, а також суміжних спеціальностей, зумовлених комплексним підходом, проведення досліджень, та/або здійснення інновацій, що характеризуються невизначеністю умов і вимог.
Загальні компетенції (ЗК)	ЗК 5. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 9. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
Фахові (предметно-специфічні) компетенції спеціальності (ФК)	СК 1. Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності створення цілісного продукту предметно-просторового та візуального середовища. СК 5. Здатність генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва. СК 7. Здатність адаптувати творчу (індивідуальну та колективну) діяльність до вимог і умов споживача. СК 9. Здатність використовувати професійні знання у практичній та мистецтвознавчій діяльності. СК 12. Здатність презентувати художні твори та мистецтвознавчі дослідження у вітчизняному та міжнародному контекстах.

Структура навчальної дисципліни

Назва модулів і тем	Кількість годин			
	усього	лек	практ	срс
Семестр 6				
Тема 1. Знайомство з художником. Відеопрезентація робіт автора. Дискусія	4	2		2
Тема 2. Вступ. Сучасні мистецькі практики: інсталяція, об'єкт, перформенс, відео-арт	8	2	2	4

Тема 3. Сучасні мистецькі практики: витоки та актуальний контекст	4	2		2
Тема 4. Тривимірність. Особливості сприйняття. Простір і взаємодія з ним	8	2	2	4
Тема 5. Інсталяція як художня практика: принципи побудови	8	2	2	4
Тема 6. Вихід за межі експозиційного простору. Ідея та реалізація	4	2		2
Тема 7. Ленд-арт. Робота в ландшафті. Просторові композиції	12	2	4	6
Тема 8. Предмет і трансформація. Художньо-сміслові поле	8	2		6
Тема 9. Реді-мейд: «звільнення» предмета від утилітарності	12	4	2	6
Тема 10. «Зіштовхування» та «нашарування». Зміна смислів	4	2		2
Тема 11. Перформенс: тілесність, чуттєвість, перевтілення	8	2	2	4
Тема 12. Перформативні практики в середовищі	12	4	2	6
Тема 13. Відкрита кольорова структура. Живопис. Безпредметність	4	2		2
Тема 14. Живопис у контексті актуальних мистецьких практик	4	2		2
Тема 15. Трансформація середовища і змінений контекст. Презентація робіт	20	5	4	11
Усього годин за Семестр 6	120	37	20	63

Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Соловйов О. Premonition: «The Ukrainian Art Now». Київ: ArtHuss, 2019. 121 с.
2. Берд М. 100 ідей, що змінили мистецтво / пер. з англ. Київ: ArtHuss, 2019. С. 156–157.
3. Гомперц В. «Що це взагалі таке? 150 років сучасного мистецтва в одній пілюлі»; пер. з англ.: Л. Белея, І. Зайцевої, А. Корягіної. Київ: ArtHuss, 2017. 528 с. (UkrainianArtBook)
4. Копилова Н., Сапунова М. Принципи деконструкції у сучасному візуальному мистецтві: український досвід. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку. Одеса, 2024. Випуск 49. С. 217-2223.
5. Арсенале 2012. Подвійна гра українські та польські художники у Спеціальному проєкті Arsenale 2012. Паралельна програма Титульний Проєкт прадавні форми актуальний погляд. / заг. Ред.: Н. Заболотна, О. Соловйов; випуск. Ред.: В. Бурлака в; упоряд.: І. Кавалуччі, М. Гуджиевський, К. Павелек, І. Заболотний, Д. Брежнева, О. Мельник, В. Величко, С. Савчук; пер. з англ.: Л. Бабій, О. Козлова.

Київ, 2012. С.232-235, 168–170.

6. Петров В.О. Епатаж у мистецтві ХХ століття // Культура та мистецтво. 2013.

7. Скиба Ю. Ю. Мистецтво перформансу як спосіб життя. Молодий вчений. 2019. № 11 (75).

8. Erika Fischer-Lichte. The Transformative Power of Performance: A New Aesthetics. Trans. Saskya Iris Jain. London: Routledge, 2008. 240 p.

9. Абрамович М. Пройти крізь стіни. Автобіографія. Під новою редакцією, 2020. 440 с.

10. Арнольд Д. «Говорить та показує мистецтво. Що поєднує шедеври палеоліту, епоху Відродження та перформанси»? / Манн, Іванов та Фербер, 2018.

11. Алфьорова З. Перформанс як візуальне мистецтво. Вісник Харк. держ. акад. дизайну і мистец. Харків, 2006. № 7. С. 3-8.

12. Вишеславський Г.А., Сидор-Гібелинда О.В. Термінологія сучасного мистецтва. Означення, неологізми, жаргонізми сучасного візуального мистецтва України. Париж- Київ, 2010. 416 с.

13. Сидоренко В. Д. Візуальне мистецтво від авангардних зрушень до новітніх спрямувань: Розвиток візуального мистецтва України ХХ-ХХІ століть. Ін-т. проблем сучасн. м-ва Акад. мист-в України. Київ: ВХ [студіо], 2008.

14. Wanjiku N.J. Interactive Installations: Engaging Audiences through Participatory ART. Research Output Journal of Arts and Management, 3(1). 2024.20-23

15. Amelia Jones. "Body Art: Performing the Subject". Minneapolis: University of Minnesota Press, 1998.

16. Claire Bishop. "Artificial Hells: Participatory Art and the Politics of Spectatorship". London: Verso, 2012.

17. Boris Groys. Art Power. Cambridge: The MIT Press, 2008.

18. Приходько, А. В. Соціокультурна спрямованість радикальних напрямів мистецтва останньої третини ХХ століття (акціонізм). Мистецтвознавчі зошити, 26, 2014. С. 192–200.

19. Ложкіна А. Перманентна революція. Мистецтво України ХХ – початок ХХІ століття. Київ: ArtHuss, 2019. 544 с.

Додаткова

20. Nicolas Bourriaud. "Relational Aesthetics". Dijon: Les presses du réel, 1998.

21. Grant Kester. "Conversation Pieces: Community and Communication in Modern Art". Berkeley: University of California Press, 2004.

22. Schechner, Richard. Performance Studies: An Introduction. New York: Routledge, 2013.

23. Kershaw, Baz. The Politics of Performance: Radical Theatre as Cultural Intervention. London: Routledge, 1992.

24. Ольга Балашова, Лізавета Герман. Що таке сучасне мистецтво? Київ: ArtHuss, 2020.

25. Ганна Вінницька. Переосмислення пам'яті у воєнному мистецтві України. Львів: Видавництво Старого Лева, 2022.

26. Tisdall, Caroline. Joseph Beuys. Thames & Hudson, 1979.

27. Janusz Bałdyga. "Minimal Gestures and Balance." In: Performance Art in Central Europe, 2020.
28. Мартинюк, О. «Перформанс як спосіб мови тіла: Наталія Вишнявська та інші», ArtUkraine, №3, 2017.
29. Яців, Р. Українське сучасне мистецтво: 1990–2020. Львів: Априорі, 2021.
30. Premonition: Ukrainian Art Now / ed. Booth-Clibborn. London, 2014.
31. Goldsworthy A. Time. London: Thames & Hudson, 2000. 204 p.
32. Beuys J. Energy Plan for the Western Man: Joseph Beuys in America. New York: Four Walls Eight Windows, 1993. 272 p.
33. Eliasson O. Ice Watch: Public Art and Climate Change. London: Tate Publishing, 2019. 180 p.
34. Глебова К. Екологічні теми в сучасному українському мистецтві: дослідження екологічного активізму у творчості групи «Р.Е.П.». Вісник Харківської академії дизайну і мистецтв, 2021, №12, с. 35–48.
35. П.Бевза, А.Гідора. Мистецтво довкілля. Україна 1989-2010. 2010, 200с.
36. RoseLee Goldberg. Performance live art since 60 s. London: Thames & Hudson, 2004. 239 с.
37. Uta Grosenick. Art Now. Nowy przeglad sztuki wspolczesnej: 81 artystow z calego swiata. 2008.
38. Gustlin M., Gustlin R. Мистецтво інсталяції. Світова перспектива історії мистецтва: 1400 р. До XXI століття.
39. Вайда Мирослав. URL: <https://m17.kiev.ua/painters/vm/>
40. Абрамович І. 25 років присутності: українські художники. Київ: ArtHuss, 2022. 320 с.
41. Smithson R. The Collected Writings. Berkeley: University of California Press, 1996. 400 p.

Методи контролю та розподіл балів

Назви змістових модулів і тем	Дата проведення	Формат контролю	Максимальна кількість балів
Теми 1-5: Тема 1. Знайомство з художником. Відеопрезентація робіт автора. Дискусія Тема 2. Вступ. Сучасні мистецькі практики: інсталяція, об'єкт, перформенс, відео-арт Тема 3. Сучасні мистецькі практики: витоки та актуальний контекст Тема 4. Тривимірність.	лютий - березень	Конспектування наукових джерел, презентація, творча робота, тестування	25

Особливості сприйняття. Простір і взаємодія з ним Тема 5. Інсталяція як художня практика: принципи побудови			
Теми 6-10: Тема 6. Вихід за межі експозиційного простору. Ідея та реалізація Тема 7. Ленд-арт. Робота в ландшафті. Просторові композиції Тема 8. Предмет і трансформація. Художньо-сміслове поле Тема 9. Реді-мейд: «звільнення» предмета від утилітарності Тема 10. «Зіштовхування» та «нашарування». Зміна сміслів	березень - квітень	Конспектування наукових джерел, презентація, практичні завдання, тестування	20
Теми 11-15: Тема 11. Перформенс: тілесність, чуттєвість, перевтілення Тема 12. Перформативні практики в середовищі Тема 13. Відкрита кольорова структура. Живопис. Безпредметність Тема 14. Живопис у контексті актуальних мистецьких практик Тема 15. Трансформація середовища і змінений контекст. Презентація робіт	травень- червень	Конспектування наукових джерел, презентація, практичні завдання, тестування. Диференційований залік	55
РАЗОМ:			100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку

90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Технічне, програмне та інструментальне забезпечення

Необхідне обладнання, устаткування	Робоча програма навчальної дисципліни «Актуальні мистецькі практики» для здобувачів вищої освіти за першим рівнем (ступенем) вищої освіти «бакалавр» за спеціальністю 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація», за освітньо-професійною програмою «Мистецтвознавство». КДАДПМД імені Михайла Бойчука, 2025. 17 с. Демонстраційний дидактичний матеріал.
Необхідні засоби	Ноутбук, планшет
Програмне забезпечення	Microsoft Office, Онлайн-ресурс Google Workspace for Education тощо
Матеріали, інструменти	Блокнот для конспекту, ручка

Політика вивчення навчальної дисципліни

Політику щодо академічної доброчесності	Під час виконання навчальних завдань здобувачі зобов'язані дотримуватися принципів академічної доброчесності. Використання матеріалів з інтернет-ресурсів та інших інформаційних джерел допускається виключно за умови обов'язкового коректного посилання на джерело. Письмові роботи підлягають перевірці на наявність плагіату та допускаються до оцінювання за умови, що обсяг коректних текстових запозичень не перевищує 30%. У разі виявлення плагіату або інших форм порушення академічної доброчесності робота не зараховується, а здобувач отримує 0 балів із обов'язковим повторним виконанням завдання. Списування під час контрольних заходів і підсумкового оцінювання забороняється, зокрема із використанням мобільних пристроїв. Застосування мобільних пристроїв дозволяється лише у випадках, передбачених форматом он-лайн тестування.
---	--

	Під час усіх форм поточного та рубіжного контролю порушення академічної доброчесності не допускаються. У разі відсутності здобувача під час контрольного заходу без поважної причини він втрачає право на отримання відповідних балів; можливість повторного складання визначається викладачем із встановленням додаткового терміну виконання завдань.
Політика щодо відвідування занять	Відвідування навчальних занять є обов'язковою складовою системи оцінювання та враховується під час нарахування балів. За наявності поважних причин (зокрема стану здоров'я або участі в міжнародних освітніх програмах) здобувач може навчатися в дистанційному (онлайн) форматі за попереднім погодженням із викладачем із подальшим представленням результатів виконаних завдань під час консультації. Пропуски занять без поважних причин не допускаються. Поважність причин має бути підтверджена відповідними документами або завчасним повідомленням викладача. Запізнення на заняття без обґрунтованих підстав також вважаються порушенням навчальної дисципліни.
Політика щодо термінів виконання завдань і перескладання	Усі навчальні завдання, визначені програмою дисципліни, підлягають обов'язковому виконанню у встановлені строки. У разі виникнення заборгованості її усунення здійснюється протягом одного тижня після завершення визначеного терміну. Завдання, подані з порушенням строків виконання без поважних причин, оцінюються зі зменшенням балів і можуть бути зараховані в межах 50% від максимально можливої оцінки.
Політика щодо правил поведінки на заняттях	Навчальна дисципліна передбачає роботу в колективі та взаємодію учасників освітнього процесу. Навчальне середовище в аудиторії ґрунтується на принципах доброзичливості, творчої співпраці та відкритості до конструктивної критики. Під час занять здобувачі зобов'язані перевести мобільні пристрої у беззвучний режим. За необхідності допускається тимчасовий вихід з аудиторії за погодженням із викладачем, за винятком залікових і екзаменаційних форм контролю. Заохочується висловлення власної позиції щодо теми заняття за умови її аргументованості та опори на аналітичні висновки, сформовані під час практичної та самостійної роботи.
Політика щодо комунікації з викладачем	Поза межами аудиторних занять офіційним каналом комунікації з викладачем є електронна пошта. Листування здійснюється у робочі дні до 18:00 з дотриманням встановлених правил: у темі листа обов'язково зазначається назва навчальної дисципліни; у тексті повідомлення необхідно вказати прізвище, ім'я та по батькові здобувача вищої освіти

	(анонімні звернення не розглядаються); файли мають бути підписані за схемою «прізвище_назва завдання». Допустимі формати файлів: текстові матеріали — doc, docx; ілюстративні матеріали — jpeg, pdf. Консультації викладача в приміщенні закладу вищої освіти проводяться у визначені дні та години. У разі службового відрядження, тимчасової непрацездатності або інших об'єктивних обставин викладач залишає за собою право перенести заняття на інший день за попереднім погодженням з адміністрацією та студентами.
--	---

Детальнішу інформацію щодо компетентностей, результатів навчання, методів навчання, форм оцінювання, самостійної роботи наведено у [Робочій програмі](#) навчальної дисципліни.

Розробник (розробники) силабусу
навчальної дисципліни

(підписи, прізвища, ініціали) Вайда М.

Гарант освітньої програми

(підписи, прізвища, ініціали) Сосік О.Д.

Завідувач кафедри

(підписи, прізвища, ініціали) Петрова І.Г

Силабус затверджено
на засіданні кафедри мистецтвознавства та мистецької освіти
(назва кафедри)

від «26» серпня 2025 р., протокол №1